

Szerkesztőség:
Teleky - utca 9. sz.

Idé intézendő a lap szellemi
részére vonatkozó minden
közlemény.

Bérmintetlen külde-
mény nem fogadtatik el.

Kézirat vissza nem adatik.

SOMOGYI ELLENŐR

KÖZÉRDEKŰ és TÁRSADALMI LAP.

MEGJELEN MINDEN HÉTEN EGYSZER, SZERDÁN.

Szerkesztésért felelős: Németh Zoltán.

Kiadóhivatal:

Kaposvárt Magyar János
könyvnyomdájában, hová az
előfizetési, hirdetési s egyéb
pénzek, ugy a felszólalások
küldendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 3 korona.
1/4 évre . . . 1 korona 50 fillér.
Egyes szám ára: 20 fillér

Nyiltér petitsora: 20 fillér

Város adósságai.

II.

Mult cikkünket végeztük azzal, hogy „kelle a városnak adósságot csinálni?”

Erre azt feleltük, hogy: „igenis kell.” Hanem hogyan!?

Ez a kérdés; amire a felelet igen könyvnyű: okosan.

Kaposvár városnak törzsvagyona alig van több, mint talán kerek számban 200.000 forint értéke. Ez a törzsvagyon áll a város tulajdonát képező épületekből, vagy harminczöt hold szántóföldből és a regál — kártalanítási kötvényből.

Ezen összes vagyon azonban részben, hivatalos helyiségekből, iskolák és ovodából, rendőrlakás és igen rossz földből áll, tényleg keveset, alig 100.000 forintnak a 6%-os kamatját hozza meg, felelő részben tehát holt vagyon.

Ezekből a mostani helyzet mellett és az adminisztráció folytonos bővülésénél fogva alig lehet a jövedelem emelésére számítani; de azt sem szabad elvűl elfogadni, hogy a város szükségleteit kizárólag a pótdóból fedezzük.

Ez a pótdó, mely évtized óta a 30 és 40% közt variál, más városok pótdójával szemben, nem mondható még tulfeszítettnek; de kétségtelenül sok a terhes azért, mivel a nép általános vagyondósa nem áll arányban az emelkedő közszükséglet követelményeivel s így utóvégre elviselhetlen lesz.

De más eset is be fog állani s ez az egyik legveszedelmesebb és határozottan gátat fog vetni a továbbhaladásnak.

Ezen eset az, hogy a vagyonosabb osztály nagyon természetesen a pótdó emelkedését nagyobb arányokban, tetemesen magasabb számokban látja; s míg a kisebb adófizető közönség egyik másik új teher megszavazásánál a pár fillér, vagy korona emelkedést — ha nem is szívesen; de végreis elfogadja, addig a nagyobb adófizetőknél ily tételek alkalmával több és több és sokszor százakra menő különbözet nyilvánul az adókönyvben. Világos tehát, hogy érzékenybben veszi ezen folytonos adóemelését és természetesen gátat vetni igyekszik az éféle rendszernek.

Nem is lehet rossz néven venni s az adófizetőknél kicsinyben és nagyban igazuk van.

Ebből következik tehát, hogy a város fejlődését a pótdó alapra fektetni nem lehet; sőt azon kell törekedni, hogy a pótdó csökkentessék.

Igy majd meg fogja szavazni a képviselőtestület esetleg a luxus kiadásokat is, míg ellenkezőleg a pótdóra fektetett s tán szükséges intézmények megszavazásától is idegenkedik, fázik. Ily uton és rendszer mellett tehát haladni nem lehet; ezzel a fináncz manipulációval szakítani kell és új jövedelmi forrásokat kell keresni.

És ez az, hogy a városnak adósságot kell csinálnia; mert ily jövedelmi források másként nem nyithatók.

Vannak nálunk ábrándozó emberek, akik holmi aprólékos dolgokon nyargalnak, ilyen például az, hogy kérjen a város két országos

vásárt, aztán vámszedési jogot. Nos tehát feltéve, hogy ezeket megkapja, alig nyer annyi jövedelmet, mint amennyibe a két dolog kezelése kerül. Egy piciny kis flastromot tapaszthat a sebre, de alapos gyógyítást nem művelt.

Oly beruházások után kell tehát néznie a városnak, amelyekből hatalmas és több ezrekre menő jövedelmet szerezhet.

És ez ma még nyitva van, habár nem egész olcsó pénzen, de lehet.

A mult hibái intenek bennünket, hogy minden mulasztott perc drága. Ha a város 1860-ban a hercegi uradalom regáljogait a megfelelő ingatlanokkal együtt megveszi; ma kekekszámiban egy millió forint törzsvagyona van! nem is említve, hogy az időközti jövedelmekből az akkori 140000 forint vételárt kifizethette, sőt ezen felül évente 10-15 ezer forint tiszta jövedelme is lett volna.

Ha a kelenföld-dombóvári vasút létesítésekor a megkínált tervhez némi áldozattal hozzá járul, ma a város legalább 30 percben emelkedett volna iparban, kereskedelemben, pótdó fizető polgárokban, fogyasztásban, s ma nem kellene aggódnia, hogy műhelyeit fűtőházát, vonatkísérő személyzetét elveszti s már részben elvesztette. Ma kezét kellene kinyújtania csak, hogy a veszprémi, barcsi, mocsoládi stb. vasutak ide gravitáljanak, hogy cukorgyár és egyéb iparvállalatok létesüljenek.

Am a hibákon okuljunk; de ujjbaktól óvakodjunk.

Erre még egyetlen egy út és mód van, egyetlen alkalom van s ez az, hogy a város a hercegi uradalomtól a megszerezhető vásárlást, a hasznosítható belsőségeket vegye meg és gyümölcsözőleg értékesítse.

S mivel erre pénze nincs, tehát másként mint adósság árán azokat meg nem veheti, miután azonban a vétel tárgyát képező jogfejlesztésével a belsőségek okos beruházásával és értékesítésével új jövedelmi forrásokhoz juthat el, sőt az erre felveendő adósságot ezen jövedelemből a közterhek emelése nélkül törlesztheti és idővel a tiszta haszonból a pótdó csökkentését érheti el, világos, hogy ezen adósság csinálástól félni nem szabad és egy percig sem lehet habozni, hogy azt mielőbb tegye meg.

Igy értjük mi azt, hogy a városnak adósságot kell csinálnia s így fogjuk fel Ujváry Ferencz és társai legutóbbi indítványát is és óhajtjuk, hogy az a hercegi tényleg is a vármegye részéről is kedvezően fogadtatván, mielőbb bevezetett ténynyé legyen.

A részletek nem e lap keretébe valók s azok okos kimunkálását a képviselőtestület bölcs megfontolására bizzuk.

A főispán kinevezése hivatalosan f. hó 9-én érkezett meg a vármegyéhez. Erre a tiszteletesebb és üdvözlőtek nyomban megkezdődtek. Szerdán május hó 10-én délelőtt első sorban a vármegye tisztkara tisztelettel nála Maár Gyula főjegyző vezetése alatt, ki következő szép beszéddel ünnepelte zajos éljenzések közt:

„Méltóságos Urunk!

Azon örömdetes tény folytán, hogy a várvárt kinevezés tegnap este megérkezett, sietünk Méltóságod előtt megjelenni, hogy nem ugyan ünnepélyes szónoklatban — mert azt a beiktatási

ünnepségre tartjuk fenn —, hanem szívünk mélyéből eredő, őszinte, keresetlen szavakban fejezzük ki legbensőbb örömmünket és legmelegebb szerencse kívánatainkat.

Adja Isten, hogy a munka és szorgalom gyümölcseit, melyekkel Méltóságod a legfelső kegyet kiérdemelte, vármegyénk javára és mindnyájunk örömére minél tovább élvezhessék, s kérjük hogy eddig tapasztalt jó indulatában megtartani kegyeskedjék.

Eljén!

Zajos éljenzés következett erre, s a főispán következőleg válaszolt: „szívemből köszönöm jó kívánásaitokat; csak az állásom változott, de én maradok, aki mindig voltam, kérem továbbra is szíves támogatásukat és bizalmukat. Ezután beszédbe eredt a tisztkarral, s szlivovicza és pogácsa mellett élénken folyt a társalgás teljes öröm között. S.

A városi tanács és tisztkarszombatban a déli órában tisztelgett Németh Ignác polgármester vezetése alatt a főispánnál.

A polgármester elbucszott, majd üdvözölte az új főispánt a város közönsége nevében. A beszéd nagy hatást tett, nemcsak azért, mert a szeretet és bizalom sugalta, hanem egyes részeiben valóban fénylőtt a szellem. A jelenlevő Ujváry Ferencz apátplebános és Bertalan Alajos jószágkormányzó is éljenztek rá. A zajos éljenzéstől s a főispán szíves válaszával kísért beszédet kivonatossan itt közöljük.

„Méltóságos Főispán Ur!

Három évvel ezelőtt szerencsém volt Méltóságod előtt ugyanezen szerény, polgári testület élén megjelenni; — azon alkalommal midőn Somogyvármegye közönségének közbizalma Méltóságodat egyhangulag a vármegye első tisztviselőjévé választotta meg.

Ezen kitüntetés alkalmával üdvözlőtet, rokonszenvűnként és bizalmunkat tolmácsoltam Méltóságod előtt, s ezen bizalom, szeretet és rokonszenv jogosultságát Méltóságod három év alatti működése tényekkel igazolta, s bennünket annak állandó táplálására és megerősödésére vezetett el.

Most Méltóságodat egy másik, annál tán nagyobb és a legfelsőbb helyről jött kitüntetés érte; a korona részéről — bizonynyal kifolyásaként a közügyek terén beigazolt működés elismerésének.

Miként akkor megjelentünk a vármegye első tisztviselőjének üdvözlésére: úgy ma sem mulasztottuk ez el, s ma kétszeres kötelességünk azt tenni.

Először, mert Méltóságod három évi működése, atyai gondos szeretete, vezérlete a vármegye első tisztviselője iránti hálára kötelezett bennünket, — s midőn ez állástól bucsut vesz — kötelességünknek tartjuk ezt Méltóságod előtt kifejezni; de másodsorú jövőnk azért is, hogy az új kitüntetés alkalmából őszinte üdvözlőtetünk tolmácsoljuk.

Igaz, hogy e kitüntetés oly magas, és fényes, amit tetézni alig lehet; de ha a polgárok szeretete bizalma és öröme eme fényes kitüntetésnek szerény keretül szolgálhat úgy szívesen hozzuk azt és kérjük, hogy fogadja keretül s ehhez zománczül üdvözlőtetünk és jó kívánatainkat, hogy a gondviselés Méltóságodat ezen magas állásban Isten dicsőségére, királyunk, hazánk, vármegyénk, városunk és a polgári társadalom javára soká, boldogságban tartsa meg!”

A főispán jószágon fogadta az üdvözlőtet és hosszan beszélgetett a tisztelgőkkel.

— **Jó tanácsok.** A „Kaposvár” vezércikkben elmélkedik az új főispán helyzetéről; a vezércikkben kívül a központi sörarnokban elmondotta már ugyan a kiváló szerkesztő ur, hogy Tallián Gyula főispán három évet sem fog kihuzni, a cikkben azonban nem mondja ki ily világosan a jóakaratot és a terminus kitűzésétől is tartózkodik; hanem azért mégis figyelmeztet aféle „tövises párnákra”

Igy sorolja aztán fel a „Somssichokat” „Széchenyieket” stb. és int a béke és a kibékülésre.

Szinte olvasni lehet a sorok között, hogy: a sajtóval is kell ámegy kissé szóba állani; meg aztán a környezetet is jól ki kell fundálni.

Nos hát ebben csakugyan igaza van a derék férfinak; mert erre csakugyan jó lesz figyelnie az új főispánnak, kiről különben felteszszük, hogy ezen jó tanácsok nélkül is tisztában van a teendőivel.

Mert hát köztudomásu dolog, hogy Tallián Béla, kit mi sok szép tehetsége és buzgóságaért mindig tisztelni tudunk: csakis ezen két tényező folytán bukott meg.

A környezet és a sajtó. Ez a kettő ingatta meg alatta a talajt. Ez a kettő esinálta meg összes ellenségeit, ez kötötte be mindkét szemének éleslátását, ez vitte szeleskedésekre, baklövésekre, ez vitte bele a társadalmi elszigeteltségbe, a perfidiákba és igaztalanságokba!

Ha Tallián Bélának a „Kaposvár” jeles szerkesztője 1887-ben azt a jó tanácsot adja, amit ma Tallián Gyulának önzetlenül meghoz; és ha az eme jó tanácsot elfogadja: akkor a „Kaposvár” ma nem ima recepteket az új főispán számára! és azokkal a „Somssichokkal” sem fenyegetné Tallián Gyulát, akikkel nem szükséges, hogy kibéküljön; mert hisz nem haragszanak egymásra.

De hát muszáj valakire haragudni, mert különben béke talál lenni és akkor baj lesz! „Hát nem igaz?” ...

— Azt is kísüti a derék „Kaposvár” hogy Hornig Károly veszprémi püspök 12 év óta nem volt Kaposvárott. Tökéletes igaza van, mert a nevezett püspök 1888-ik évi szeptember hó 8-án foglalta el püspöki székét, aminek tehát csakis négy éve múlt el a legutóbbi ősszel s így kétségtelen, hogy tizenkét évvel előbb itt mint püspök nem is bérálhatott.

De akármikor volt, vagy nem volt itt ez a püspök; azt szerencsétlen, ha megmagyarázná a jeles „Kaposvár”, hogy akkor, amikor tényleg jön az a püspök; miért kell az ellenszenvet provokálni és a katolikus közönség egyértelmű jóindulatát és vallásos érületet bolygatni?! miért kell Kaposvár város közönségét a nála valás különbség nélkül hagyományos vendégszeretetében háborgatni és ellenséges hangulatra szitogatni?!

Csakugyan ideje, hogy jöjjön ide püspök, miniszter és mindeki és minél többször, hogy ne abból a nyomtatványokból ítéljen felettünk!

A Somogyi új főispán beigtatása.

Maár Gyula főjegyző, mint az alispán ur törvényszerinti helyettese f. hó 16-án délelőtt 11 órára egybehívta a vármegye állandóválasztmányát a beigtatás sorrendje s esetleg az ezzel járó ünnepek megbeszélése tárgyában.

Az állandó választmányon szép számmal jelentek meg s általános jó hangulat kifejezését észleltük az események felett.

A program felett következő megállapodások jöttek létre:

Az installáló vármegyei közgyűlés, mint eleve is megirtuk csakugyan e hó 29-re tüzetett ki.

A gyűlésen Maár Gyula főjegyző, mint helyettes alispán fog elnökölni s azt megnyitva felolvastatik a hivatalos leirat, mely Tallián Gyula főispánná való kinevezését tartalmazza.

Ennek kapcsán küldetés fog megszüntetni az új főispánhoz, mely őt a vármegye gyűlésére meghívja.

Ezután természetesen a főispán a deputáció kíséretében a gyűlésterembe jön.

Itt a vármegye közönsége nevében Maár Gyula üdvözlő, felolvastatik a vármegyéhez küldött kinevezési okmány és az új főispán leteszi a hivatalos esküt a vármegye kezébe.

Azután egyben elmondja székfoglaló illetve talán programbeszédét. A vármegye gyűlésnek egyidejűleg eddig viselt alispáni állásáról lemond s ennek kapcsán a további intézkedések közgyűlésileg is megtörténnek a hivatal pénztár átadásá stb. tárgyában.

Ezzel a hivatalos aktus véget ér.

A többi ünnepekre vonatkozólag Maár Gyula főjegyző, Kapotsfy Jenő és Roboz István tagokból álló bizottság küldetett ki, mely a nem hivatalos részbeli ünnepeket rendezi s Maár Gyula h. alispán felhatalmaztatott, hogy az erre szükséges költségeket a vármegye pénztárából utalványozhassa.

Ezen ünnepek sora az eddigi megállapodások szerint a következő:

Május hó 28-án esti 9 órakor fáklyásmenet a főispán tiszteletére, zenével és természetesen diszbeszéddel.

Május hó 29-én reggel 9 órakor ünnepélyes

isteni tisztelet a helybeli r. kath. templomban, melyen a t. hatóság és közönség és a hivatalok vesznek részt.

Ezen nap d. e. 10 órakor az installáló közgyűlés.

Ezután a hivatalok, testületek s egyesek és külföltségek tisztelgése, — délután egy órakor pedig egy diszbankett következik.

A rendezőség ezen program kezdetén kívül még hihetőleg fel fogja venni a keretbe az esteli kivilágítást villamos világitással, — tán egy szerezendőt és mindenestre az épületek felzászlózását, melyek hasonló esetekben még soha sem maradtak el.

Nem reméljük, hogy a rendezőség annak a főispánnak, akit mindnyájan szeretünk s akinek ünneplésében közö: örömmel leljük, — kevesebbet proponáljon, mint az előzőknek, hisszük, hogy szívesen fog alkalmat adni a közönség óhajának minél tágasabb mértékben és minél imponánsabb módon való kifejezésére.

Tallián Gyula főispán életrajza a „Somogy” után ugyanitt közöljük:

Tallián Gyula született Bükksződön Somogy-megyében 1848-ban, február 10-én. Atyja Tallián Emánuel földbirtokos, anyja hasonlóképp régi birtokos család ivadéka Matkovich Ilona.

Tanulmányait jól végezte Pécs, majd Székesfehérváron, jogi tanulmányait pedig Pozsonyban. A jogot végezte, haza jött a megyébe és kevés időre rá kinevezte Jankovich László grf. főispán 1870-ben Somogyvármegye tb. aljegyzőjévé az akkori megyei törvényszékhez; s még az évben rendes aljegyzővé lett. 1871-ben közgyűvédi oklevelet nyert és 1872-ben már nagyatádi járás főszolgabírájává lett megválasztva, mely hivatal emyedenlen szorgalommal, a közügyek érdekében teljes szigor és lelkiismeretességgel vitte 18 éven keresztül, midőn érdemeinek elismerésül a megye alispánjává választott meg Csépan Antal helyébe.

Mint tisztviselő correat, példás szorgalom és igazságosságával tünt ki s ezeknek köszönheti gyors s majd példán nélküli emelkedését, hogy még ezelőtt alig néhány évvel szolgabírája s ma már közszeretettnek örvendő főispánja a megyének.

HIREK.

— Az alispánság vezetését Maár Gyula főjegyző f. hó 10-én a főispáni kinevezés hivatalos megérkezése alkalmával azonnal átvette.

— A püspök fogadása tárgyában Ujváry Ferencz apátnál mult vasárnap szűkebbkörű előértekezlet tartott. Két javaslat felett volt tanácskozás, egyik egészen egyszerű, bár szívélyes; a másik nagyobb szabású; de költségesebb. Legközelebb mindkettő fölött egy nagyobb értekezlet fog dönteni — és a pénz.

— Pogány Józsa volt főispáni titkár ismét behívták a miniszteriumba szolgálatra. Pogány József közel négy évet töltött Kaposvárott, mint a volt főispán titkára, behívás: a mint halljuk saját kérelmére történt.

— Jubileum. Rimánóczy Géza kaposvári postatávirda főnök 25 évi hivatalviselése alkalmából tisztviselőtársai f. hó 18-án ünnepélyt rendeznek, melyben a derék hivatalnok iránt tisztársai és a kereskedőség részéről is többen részt vesznek. Az ünnepelt fiatal kora dacára egyike a legregiebbeknek a Kaposvárott levő állami hivatalnokok közül s kiváló érdemei a közelismerésre csakugyan méltóvá teszik. Üdvözljük.

— Somogyi Károly szinigazgató, ki jelenleg Pécsen működik ez évben nem ad színészei részére egy havi szabadságot, s Kaposvárra már július végével bejön. A társulat 96 tagból áll s minden szakma kétszeresen és jó erővel van betöltve. Somogyi társulata most Bareson is játszik, hol az igazgató az ottani arénát szinte megnyerte. A kettős ezelt Somogyi a társulat folytonos mozgósításával oldja meg; mikor Pécsen dráma van, akkor Bareson a General-Bum kaczagtat; s viszont. Jó sikert kívánunk.

— Vargha Ferencz gymn. tanár ismét kirándulást rendez az Adria mellé s ezuttal nagyobb tórt csinál. A felhívás így szól. A mint tavaly, ugyezidén is június hó végén a vizsgálatok után, 25—26-ikaközt, körülbelül 10—11 napra terjedő kirándulást rendezek. A kirándulás összes költségei kaposvári áll. főgymn. tanulóknál 40 frtba, nem tanulóknál csak 50 frtba kerülnek. Kaposvártól Fiuméig s visszautazás közben saját zsebükkel fedezik az étkezés költségeit a kirándulók. Az uti tev főbb vonásokban a következők: I. Fiumében tartozkodás 3 napig s ott megtekintése a kikötő, gyártelepek nevezetesebb intézetek, épületek parkok stbnek és Fiume környékének: Abbazia, Martin-Skizza, Portoré, Buceari, Tersattónak stb. 2. Utazás Fiuméből hajon Pólába; Pólában tartózkodás 1 napig itt megtekintjük a hadihajóarzenált, hadi-

hajókat, római régiségeket stb. 3. Utazás Pólából hajon Velenczébe, itt 2, esetleg 3 napig tartózkodunk s megtekintjük a világhírű Doge palotát, szt.-Márk templomot, Lidó szigetét stb. 4. Utazás Velenczéből hajon Triesztbe, itt egy napig tartózkodunk s megtekintjük az arzenált, Miramarét stb. 5. Utazás Triesztből vasuton Adelsbergbe s megtekintése a világhírű eceppkó barlangnak. 6. Végre Adelsbergből utazás vissza Fiumén át Kaposvárra. A kirándulásban 24—28 tanuló és 12—15 szülő, vagy tanügybarát is részt vehet. IV—VIII-ad oszt. tanulók és az előbb jelenzők előnyben részesülnek a kirándulók társaságába való fölvetelnél. Jelenkezhetni Vargha Ferencz főgymn. tanárnál f. évi június hó 6-áig. Kaposvárott. 1893. évi május hó 12-én. Vargha Ferencz, áll főgymn. tanár.

— Hymen. Csukly Gyula helybeli népiskolai tanító folyó hó 24-én vezeti oltárhoz Papp Mihály helybeli derék iparosunk kedves leányát a kis Rózsikát. Az esküvő a r. kath. templomban d. u. 5 órakor megy végbe.

— Meghívó. A esokonya vidéke népnevelési egyesület 25 évi fennállása alkalmából folyó évi június hó 4-én d. u. 4 órakor a esokonyai ev. ref. templomban díszülést tartatik. A gyűlés után esti 7 órakor a helybeli urasági eszerben (rossz idő esetén a Pittner-féle vendéglőben) társasvácsora és zártkörű táncvizigalom tartatik. Belépti-díj: személyenként 30 kr.; a társasvácsora díja 80 kr. Jó étellekről és italokról Pittner Gy. vendégfő gondoskodik a zenére nézve a nagy-atádi jőhírű első zenekar van szerződötve. A gyűlés tárgysorozata: 1. Himnusz, elénkli a helybeli és r. ujlaki énekkar. 2. Elnöki megnyitó. Szabó Kálmán elnök ur által. 3. A népnevelési egyesület története. Vecsei Sándor tanító ur által. 4. „Huszonöt év viszhangja.” Oda Irta Beke József s. lelkész ur; szavalja Barla Jenő s. lelkész ur. 5. Emlékbeszéd Gróf Széchenyi Dénes alapító-tag felatt. Szakály Dániel egyleti titkár által. 6. Elnöki zárzó. ...? 7. „Egyenlőn szeressük mindnyájan a hazát” kezdetű ének, az énekkar által.

Hymen. Politzer Rudolf kedves leányát Szidoniát mult napokban jegyezte el Rosenfeld Armin a m. a. v. kaposvári állomás egyik derék szorgalmas és értelmes hivatalnokja. Politzer Rudolf sok ideig jó híru kereskedő, városi tanácsos köztisztviselőben álló városi polgár volt; ezt megelőzőleg az itteni izr. kultusznál, mint tanító is működött és sok érdemet szerzett. A sors súlyos betegséggel látogatta meg, melyben sok évi türelmes szenvedés után el is halt. Családja időközben innét elköltözött; reméljük, hogy ismét vissza tér a frigy után, melyhez minden jót kívánunk.

— Hajóépítés 1892-ben. Az 1892. évben épített 491 vitorlás és 759 gőzhajó tonnatartalmá 1,480,919 tonnára rugott az előző évi 1,489,915 tonnával szemben. Az összes hajókból 336 vitorlást és 608 gőzöst Angliában építettek, hol a hajóépítés gyarapodott, mindenütt másut esőkent, az északi államok kivételével.

— Renner Gusztáv tőtjai a napokban megérkeztek s öt óra szorződve lesznek a kaposvári uralomban, mint kaszálók, aratók, kapálók, cséplők és kukorica fosztók. Számra, — mint halljuk — körülbelül nyolcszáz tagból áll ez az inváció, amely természetesen ugyanannyi somogyi munkásnak a kényerét fogja megosztani. Azt mondják, hogy ezek a tótok a jővő képviselőválasztásoknál már „uradalmi alkalmazottak” lesznek és szavazati jogban és részesülnek! A benschlött somogyi munkás és földmives osztályból, mint halljuk szinte nagy mérvű kivándorlás van folyamatban. Nos hát nem jól van! Gyümöleseit alkalmasint látni fogjuk.

— Az artézi kut furását már a napokban tényleg megkezdtek a református templom előtti magaslaton. A furó torony már áll, a furó gépek is megérkeztek. Az érdeklődés általános és eleven az óhaj a jó siker után. Adja Isten!

— A répa vasut. Beavatott körökből ujabban az a hír szárnyal, hogy a moesoládi vasut új híresztelt kaposvári ezukorgyár is más irányt akar venni arra alá Mosdós felé. Mert hát ezt így akarja Pallavicini őgróf, vagy jobban a Márffy Emil, aki az új somogyi viszonyok mellett ismét Kaposvárt okolja: a hálálansággal! Persze egy kis ígért és hitegetés: áll a Széchenyi-műhely és egy kis egyéb... várjuk Pallavicini őgróftól, hogy ily hazard dolgokat ne engedjen meg a neve alatt!

— Halálozás Jeszenszky Paula báró kis asszony f. hó 6-án élte tavaszán 18 éves korában elhalt; a mélyen sujtott család jelentése következőleg szól: Nagyjeszeni báró Jeszenszky Ignác, Emma, László, György, Károly és Anna mint testvérek és gróf Ponisky Mária mint unokahug az összes rokonság nevében és fájdalomtól megtört

szível nagyjes 6-án éj heti sz hunytát délután 8. sz. a szerint ott e sirboltb telő sz veért E Ferencz reggel Budape

el hozz tet, ho zül má zuzta a az épít a vállá sek; j

statiszt alagult m. az 8287 m államo (Egyes voodsh Lorenz kocher m. az (Ango

kocsis életét jó ke kosság dájára felagg Elvág kezdi ez a

zött fi sunka előkel szemc díszel társa ol a n gaval előleg kémi. nyag, hibák Brüll nyugt alá a törté sokar tesül megr a Br viszs: „i s n tulaj galau könn günk

pályá belbo mille ünne irt n és te Benny umi telbő részl háro két zene legu állita bírő alak kiáll ságú vete 300 1-je han utcz

szívvel jelentik szeretett felejthetetlen nővérök nagyjesezni Jeszenszky Paula bárónőnek, e hó 6-án éjjel 1/211 órakor, élete 18-ik tavaszán két heti szenvedés következtében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei e hó 8-án délután 1/24 órakor fognak VIII. ker., Pál-utca 3. sz. alatt, a rom hath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és Csibrákra szállítván, ott e hó 9-né délután 3 órakor a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozatok az elhunytak lelki üdvéért Budapesten e hó 9-é reggel 1/211 órakor a Ferenczrendiek templomában, Csibrákon e hó 10-én reggel 9 órakor fognak az Urnak bemutatni. Budapesten. 1893. május 7-én. Béke hamvaira!

— Az épület állások ellen sok panasz jutott el hozzánk. A napokban hallottunk néhány esetet, hogy az ugynevezett „zulájger“ gyerekek közül már néhány megsebesült, lábát törte s fejét zúzta az állások hiányai miatt. Ugy tudjuk, hogy az építkezési szabály e tárgyban is intézkedik és a vállalkozók minden szerenésétségéért felelősek; jó lesz kissé vigyázni!

— A föld legnagyobb alagutal egy vasuti statisztika szerint a következők: a szent Gothard alagutal 14.990 méter hosszú. — a mont cenis 12.210 m. az Arlberg 10.270 m. a Roncoi (olasz ország) 8287 m. a Ceyloni 800. m. a Hoosac-féle (Egyesült államok) 7640 m. a marraropoli 6480 m. a subroi (Egyesült államok) 6000 m. a Standbridgei és voodsheadi (angolország) 4970 és 4841 m. a San Lorenzi (Canada) 5470 m. a Belboi 4240 m. a kochemi 4240 m. a Blaisyi (Franridorság) 4100 m. az argenterai (Spanyolország) 4043 m. a mersey (Angolorsz.) 4000 m.

— Öngyilkossági kísérlet. A tüzoltók volt kocsisa, Horváth Márton akart megválni a minap életétől. Egy Zrinyi-utcai korcsmában patyolat jó kedve támadván, borközi állapotban öngyilkosságot kísérelt meg. Szobájának mestergerendájára akarta magát egy ruha szárító kötéllal felaggatni, de testvére megakadályozta ebben. Elvágta a kötelet. — Most már kijózanodott, s kezdi belátani, hogy még sem olyan megvetendő ez a „czudar velég.“

— Szélhámoság. Elegans kifogástalanul öltözött fiatal uri ember járta be a mult héten városunkat. Háztól-házra járt; lévén ő állítólag egy előkelő bécsi kereskedő ház utazója. Pompás, szemek csodája volt. Látogatójegyén pedig ott diszelgett hogy: „Leiter Arnold a Brüll H. és társa cség megbízottja. Játszva, kurizálva fogadta el a megrendeléseket Leiter uram, s bucsuzáskor gavallér létere nem restelte bizony 10—15 frt előlegeket, csak — mint ő mondta — „pro forma“ kérni. — És ez előlegekről nyugtát is adott. Han-nyag, nagy urias betűkkel, égbekiáltó helyesírási hibákkal róttá össze a németül nyomtatott, s a Brüll czég nevével ellátott „Quittung“-okra a nyugtát, s utánozhatlan kaligrafiával cirkalmazta alá a nevéét, — ki nem hagyván. De bizony ugy történt, hogy az érdemes hadnagy urnak nagyon sokan felültek. — Mint ugyant is több helyről értesülünk, daczára a felvett búszelőlegeknek, a megrendelt áruk nem érkeztek még meg, s midőn a Brüll czégnél sürgették a portéka megküldését, vissza hozta a posta a leveleket, még pedig „ismertlen“ jelzéssel. Tehát a fenti czég tulajdonképen nem is létezik, csak az illustris galauthoune fantáziájában élt, — kinek ilyen könnyű szerrel sikerült a mi jóhiszemű közönségünket lépre csalni.

Pályázat. Pesti könyvnyomda-részv.-társaság pályázatot hirdet három elő műre, melyek kiváló belbecsük által méltóan fogják emelni az 1886-ki millenniumi kiállítás díszes ünnepét. 1. Kiállítási ünnepi nyitány. Készítendő egy magyar stylusban irt nyitány zongorára, két kézre vagy négy kézre és teljes zerekarra. Jutalom 200 arany-korona. Bejuttatási határidő 1894 október 1-je. 2. Millenniumi Sonáta. Készítendő egy legalább három tételből álló sonáta zongorára, két kézre; előnyben részesül eredeti magyar stylusban irt és legalább három tételből álló eredeti magyar sonáta zongorára két kézre, mely lehetőleg visszatükrözi a magyar zene fejlődését a legrégebb időktől egészen a legújabb korig. Pályadíj 600 aranykorona. 3. Kiállítási dal. Kívántatik egy eredeti magyar szöveggel bíró magyar mű-dal énekhangra tetszés szerinti alakban, zongorakísérettel, mely dícsőíti az 1896-iki kiállítást, mint egy ezredéven át folytatott fáradságos küzdelem méltó befejezését és mint a jövőbe vetett remény első szilárdlapját. Pályadíj 300 aranykorona. Bejuttatási határidő 1894. október 1-je. A „Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. hangjegykiaadó vállalata Budapest, V. ker., hold-utca 7. szám

CSARNOK.

Virág vagy ...

Du bist wie eine Blume ...

Virág vagy édes, ó hogy jó szívedben
A bűnnek fájó, gyöttrő férgé rég.
Szeretlek hűn s mélyen érzed te véled,
Te úde, bájos, fiatal virág!

Lásd, elfeledtem imádkozni régen,
S imádkozom, ha gondolkod réád,
Hogy Isten adja teljes gyógyuláson,
Te úde, bájos, fiatal virág.

Sebestyén K.

Madárkához.

I.

Égető kint okoz
Dalod a szívemben:
Azért hát ne dalolj
— Dalos kis madárka —
Virágos kertemben.

Vigyázz, hogy ajakad
Dalra ne fakadjon!
Ha nem akarod hogy:
Az én szegény, beteg
Szívem megszakadjon ...

Kérlek kis madárka:
A míg élek hallgass!
De majd ha meghalok
— El leszek temetve —
Siromnál daloglass! ...

II.

Kis madárka! mondd meg kérlek énnekem:
Miert gyászos mindig az én életem?
Hogyha letűnt napom feljő,
El száll-e majd az a felhő
Mely borítja egemet?

Azt is mondd meg — hogyha tudod — kis madár;
Keblemben lesz-e tavasz, napsugár?
E szívben — mely hideg, kemény —
Ki hajthat-e még a remény
S borítja-e új virány!

III.

Kis madárka — hogyha tudod — mondd meg azt:
Érek-e én — bús szívemmel — több tavaszt?
Vagy ha még jön egy virágos kikelet:
Akkorra már rán teritük
A gyászos szemfödőlet!

Ha meghalok — s téged sorsod visszahoz —
Kis madárka jöjj el akkor siromhoz;
Szállj le oda s — mit a világ kinevet —
Te majd megtudod siratni
Összetört szívemet ...

Tóthné Munkácsi Eleonóra.

D a l.

Dalt olvastam a szerelemről,
S gúnyol mosolygott ajakad,
S megértetem szótlán mosolyod,
Nyomában szó bár nem fakadt.

De e mosoly tör volt szívemnek,
S e tör még most is benne van,
S mert mindig, egyre gondolok rád,
Gyötör, zaklat minduntalan.

Nem, hogy szerelmemről beszélnek,
Nyájasan szólni sem merek,
Mert félek, félek: édes ajkad
Majd ismét gúnyol, kinevet.

Sebestyén K.

A mai társaságból.

A „le bon ton“ franczia divatbáb. Párisból jött hozzánk, mert ott azt mondják rólunk, hogy a magyarok „barbárok.“ bár franczia nevelőnő van házukban, de azért hiányzik belőlünk a műveltség — illatszere.

Műveletlen a „monsieur bon ton“ előtt nyelvünk is, (mert ők nem értik) továbbá nem tudjuk gondolatainkat oly „elegánsan“ rendbeszedni és a mit kell — elrejtetni; — nem tudunk tömjénezni, kegyes mosolylyal nem bírjuk lekötöztetni ember-társainkat.

Illatszere a nyelvben, illatszere a zsebkendőn, a „chick“, a „psütt“, melyet mi helytelennek tartunk, éppen nem tartoznak a „noblesse oblige“-hez, de a melylyel minden franczia fennen kérkedik.

Ah hányat kábit el a „kedves chick“! Hány-szor csinál leányainkból, kik egyszerű természete-ségüknél fogva úde életkedvvel vannak felruhá-zva, féltudós, blazirt lényeket, s a gyógyterem számára készült parkülvényeket. Amíg „monsieur bon ton“ tartja kezében a vezénybotot, addig a mi kedves házi tündéreink valóságosan szerel-mesek e párisi bálványba.

A társaságoknak ugynevezett „crème“-je, melynek nem szabad hiányozni „jó család“-nál, s mely mulhatlanul azt vonja maga után, hogy „nagy házat“ kell vinni, megszerezte a „nagy franczia nemzet“-nek híret, (láttuk a legutóbb a „Panamánál“), s mert Páris a jó izlés hazája és innen terjed szét a „műveltség.“ Ez az idegen szellem honosodott meg nálunk, láthatatlanul fon-ja fonatát a társaságokban, melyek aztán nagy

ügyességgel gombolyítják fel a fonalat. Aki hi-bázik, az megbotlott és neveltségessé válik.

A fiatalember csupa félelemből, nehogy, vétsen a „chick“ ellen miután hátát alaposan hoz-závágta az ajtóhoz, s „frizurája“ is megbomlott tolettjét az előszoba tükre előtt még egyszer rendbehozza, s úgy megy be a „szalonba.“ Egy vén kisasszonyt meghívtak ebédre X grófnéhoz, de üres gyomorral volt kénytelen távozni nehogy a világ a prózai és köznépnél szokásos „jó étvá-gyot“ vessen a szemére. A „le bon ton“ még azt is tanítja, hogy a finom urinők, ha elejtik zseb-kendőjüket vagy kötésüket, azt felvegyük, de egy szegény, öreg, beteges asszonynak, ki a ló-vasuton már ülőhelyet nem kapott, fel ne keljünk mert ez határozott merénylet a „le bon ton“ ellen és még ki is nevetik az embert.

Hogy ez milyen kizárva, hátrányára van a magyar társadalomnak, azt temérdek élő péla bizo-nyítja. Az urhatnamság örödge. a dicsfény suga-raiban való fürdés, nemcsak az egyéni szabadsá-got és kényelem szeretetet, de sokszor vagyont s lelkinyugalmat dul szét. A „noble passion“, a „le bon ton“ egyik főkelléke, s a paragrafusok száma, melyekkel az alantosokat győzik meg és imponálnak neki, valóságos légió. Az a fő, hogy hibát ne ejtsünk és az illem rabszolgái egy jellel se árulják el bátorságukat, nem engedik arcukba szólni a demokratikus vér hullámaint, miközben sima nyelvükről csakugy ömlik a szó-ár, a válogatott hazugság, mert ez „rangjához illő“. Aztán: „mit is szólna a világ!“ Ez a rendes felkiáltás, mely gyakran az igazság, a jog hangja és mily gyakran az emberi érzelmek hű tükre.

A légköre is nyomasztó, bár a zászlót fen-nem lobogtatja a természetes érzék előtt, s az élet iskolájában kiképzett finom érzéke van, mégis látszólag biztos utmutatója valamennyi situatónak. Epp olyan mint minden formaiság, mint a gép csavarja és igen gyakran elárulja gyámoltalan-ságát, ha önállóan akar eligazodni. Vannak em-berek, kik tulságos udvariasságból, a nagyságos asszonynak megigérik, hogy tiszteletüket teszik, továbbá aláírják émelegős udvarias, leveleik alá, hogy „szerető barátja, vagy barátónje“ stb., de az utcán elkerülük egymást és hátuk mögött egymásra kigyót-békát kiáltanak. Egymást meg se ismerik jóformán, — máris „jó barátok“, vagy „barátnők“. Mily kétes becüs az ily egyének ba-rátsága, mely telve van tulhajtott bókokkal, olya-nokkal, melyeket, önkénytelenül kerget ajkukra a „bon ton“.

A társalgás legyen egyszerű, természetes és őszinte, a barátságának fényét, zománczát a nyilt-ság adja meg. Ha az élet komoly perceiben ba-rátunkon, segíthetünk, adjunk neki jó tanácsot, ovjuk őt és csak akkor várhatunk viszont ha-sonlót tőle.

Legyünk természetesek, szavainkban kereset-lenek, hallgassunk a szív szavára, tartsuk meg udvariassági formáinkat az igazság és egyszerűség határai közt, mert az a társaság, hol magunkat jól érezzük olyan mint az úde zöld természet, nincsenek festett díszletei, színes falai, ne czi-czomázzuk fel szép frázisokkal. Ekkor, de csakis ekkor maradhat érintetlenül a „bon ton“ hamis aranykelyhe.

Mártonffy Imre.

Szerkesztői üzenetek.

H. Kaposvár. Mindkettő jövő számra marad, mint látja ngod az egyikről a czikk vétele előtt már megemlékeztünk. Az ígért czikkeknek is jut hely, de kérjük lehetőleg mindig vasárnapig beküldeni.
M. Ujpest. A „Krinolint“ alkalmilag. A beküldési időre nézve miként fennebb vasárnapig.
Többen. A lap rendszeresen jelen meg, hetenkint szordán Az expedició hiányai elhárításáról gondoskodtunk.

Ügynökséget

nyerhet előnyös feltételek mellett megbízható egyén első rangu ha-zai gépgyárnál. Ajánlatok:

első magyar gépgyár rész-vénytársaság Budapest.

Legjobb órajavitó műhely

GOITEIN S.

órás és ékszerésznél

Kaposvár, Teleky-utca a „Szarvas“ vendéglő átellenében, közel a vasúti állomáshoz, hol minden órajavitásért 2 évi jótállás vállalatik.

Ugyanott mindennemű

arany, ezüst

órák, lánczok, karékek, gyűrűk, fülbevalók és mindennemű ékszerek jutányos áron kaphatók. Valamint dús választék a legszebb

china-ezüst

tárgyakban, szintugy optikai czikkeken u. m. orrcsüptetők, szemüvegek, hő- és légsúlymérőkben stb.

Avult arany- és ezüst tárgyak esimesen felújítatnak és javítatnak, esetleg megvétenek.

Kis Gazdák permetezője.

Egyedüli permetező, melylyel nemcsak szőlő, hanem gyümölcsös fák és vetemények permetezhetők, a Somogy megyei Gazdasági Egylet által kiküldött szakbizottság a

Kis Gazdák permetezőjét

jónak s a kívánt munka elérésére helyesnek találta s azt a legjobb lélekkel mindenkinek ajánlja.

Egyedüli permetező, egyetlen csavar nélkül könnyen kezelhető s elpusztíthatlan.

Ára 8 frt.

Megrendelhető Kaposvárott a Kis Gazdák permetezője gyár raktárából.

A

THE MUTUAL

NEW-YORKI

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

mely a világ legnagyobb és egyik legszolidabb és legvagyonosabb biztosító intézete, Kaposvárott főügynökséget nyitott, mely egész Somogyra kiterjed.

A legelőnyösebb és legszolidabb feltételek

élet, életjáradék biztosítására.

Főügynökség:

HIRSCHMANN MÓR urnál **KAPOSVÁROTT.**

Vezérügynökség: **BUDAPESTEN.**